

Følgenotat – det alminnelige gruppeunntaket (GBER) - Kommunale næringsfond (Municipal business funds)

Ordningen med kommunale næringsfond (KNF) er meldt under Commission Regulation (EU) No 651/2014 (GBER). I det følgende redegjøres det for at ordningen er i tråd med GBER og at tilskudd gis ihht. reglene for offentlig støtte.

1. *Beskrivelse av støttetiltaket*

a) *Rammer for ordningen*

Støtten gis under en ordning for kommunale næringsfond (KNF). Ordningen er en engangsbevilgning og har et budsjett på 600 mill. kroner.

Støtten er hjemlet i [Prop. 127 S \(2019-2020\)](#), jf. omtale av kap. 553, post 61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling, vedtatt av Stortinget 19. juni 2020, jf. [Innst. 360 S \(2019-2020\)](#).

For ordningen gjelder *Midlertidig forskrift 2020 om tilskudd til kommunale næringsfond som følge av covid 19-utbruddet* samt [Forskrift om Kommunal- og moderniseringsdepartementets distrikts- og regionalpolitiske tilskuddsposter forvaltet av fylkeskommunene](#) (Forskrift for distrikts- og regionalpolitiske virkemidler).

Støtten til bedrifter må gis i tråd med regelverket om offentlig støtte. Tilskudd kan gis etter reglene for bagatellmessig støtte eller i tråd med melding under det alminnelige gruppeunntaket. For regionalstøtte gjelder [Forskrift om virkeområdet for distriktsrettet investeringsstøtte og regional transportstøtte](#). Videre gjelder oppdragsbrevet til fylkeskommunene datert 22. juni 2017.

b) *Formål for ordningen*

Covid 19-utbruddet har gitt store utfordringer for næringslivet i mange kommuner. Midlene skal sette kommunene i stand til å legge til rette for økt aktivitet, sysselsetting og verdiskaping basert på lokale utfordringer, behov og potensial.

Målgruppen er bedrifter, etablerere og næringsaktører. Støtte kan gis til bedrifter, etablerere, andre næringsaktører og kommuner. Med næringsaktør menes en aktør som tilrettelegger for og/eller gir støtte til næringsutvikling.

Midlene skal benyttes til bedriftsrettet støtte og til andre næringsrettede tiltak som kommunene mener er viktig for å motvirke negative virkninger av koronavirusutbruddet, hvor en vektlegger betydningen for arbeidsplasser, verdiskaping og økonomisk aktivitet. Midlene skal gjøres raskt tilgjengelig for næringslivet.

Ordningen er landsdekkende.

c) *Støttegiver og støttemottaker og hva det kan gis støtte til*

Bevilgningen er overført til fylkeskommunene, se vedlegg 1. Fylkeskommunene skal fordele midlene til kommuner i sitt fylke. Fordelingen skal prioritere kommuner som er, eller står i umiddelbar fare for å bli, særlig hardt rammet som følge av virusutbruddet. Det kan eksempelvis være vintersportssteder hvor store deler av næringslivet har fått sterkt redusert omsetning på grunn av virusutbruddet, og reiselivsavhengige kommuner. Prioriteringene skal bygge på fylkeskommunenes kunnskap om kommunenes og næringslivets utfordringer og behov. Dette for å gi en god målretting av innsatsen. Fylkeskommunen kan utøve skjønn i tildeling av midlene. Midlene kan tildeles interkommunale næringsfond etter avtale mellom fylkeskommunen og kommunene.

Kommunene og interkommunale råd/regionråd er støttegivere. Det kan unntaksvis delegeres forvaltningsmyndighet til private rettssubjekter der delegeringen av myndighet og dens omfang skal kontraktsfestes. Forvaltningen skal være ihht. regelverket for ordningen, jf. rammene gitt over.

Midlene kan ikke brukes til å dekke administrasjonskostnader ved forvaltningen av midlene i fylkeskommunene og kommunene.

I vurderingen av søknadene om tilskudd legges det særlig vekt på

- a) i hvor stor grad tiltaket fremmer økt aktivitet, sysselsetting og verdiskaping basert på lokale utfordringer
- b) i hvor stor grad bedriftsrettede tiltak, tilskudd til etablerere og andre næringsrettede tiltak antas å motvirke negative virkninger av covid-19-utbruddet
- c) hvor raskt tiltaket kan settes i gang

Kommunen skal vurdere måloppnåelse ut fra

- a) utviklingen i sysselsetting og antall arbeidsplasser
- b) utvikling i verdiskaping og økonomisk aktivitet

d) Tilskuddets størrelse

Samlet tilskudd fra næringsfondet skal som hovedregel ikke overstige 50 prosent av prosjektets kapitalbehov, og det skal aldri overstige 75 prosent.

Gis tilskuddet etter reglene for offentlig støtte, skal gjeldende satser/terskler i reglene for bagatellmessig støtte eller i det alminnelige gruppeunntaket følges. Alle tilskudd skal registreres i regionalforvaltning.no. Der skal det også opplyses om støtten er gitt etter reglene for offentlige støtte. Slike opplysninger skal oppbevares i ti år fra det tidspunkt støtten ble tildelt.

e) Krav til en søker/tilskuddsmottaker

Søknad skal sendes inn gjennom departementets elektroniske forvaltningsportal, regionalforvaltning.no. Søker skal bl.a. oppgi kontaktopplysninger, herunder prosjektets beliggenhet, bedriftens størrelse, beskrivelse av tiltaket, herunder mål og start-/sluttdato, målgruppe, samt informasjon om budsjett. Søker må også oppgi om søker på søknadstidspunktet har mottatt annen offentlig støtte inneværende og to siste regnskapsår.

Det er nedfelt i forskrift at forvalter kan redusere eller stanse utbetalingene av tilskudd, eller kreve at tilskuddsmottakeren betaler tilbake hele eller deler av tilskuddet. Tilskuddsmottaker skal rapportere til forvalteren om tiltaket er gjennomført i henhold til vedtaket.

f) Ordningens varighet

Ordningen gjelder fra 22. juni 2020 – 31.12.2025.

Ordningen vil meldes på nytt, ihht. revidert regelverk, når nytt GBER trer i kraft.

2. *Beskrivelse av hvordan de generelle vilkårene i gruppeunntakets første kapittel er overholdt*

Støttekategorier, sektorer og definisjoner (art. 1 og 2)

Støtte til KNF kan gis under følgende støttekategorier i GBER:

- regionalstøtte (art. 1. a))
- støtte til SMBer (art. 1. b))

Tiltak skal være lokalt orientert, jf. ordningens formål, og skal ikke støtte eksportrelatert virksomhet (jf. art. 1.2 c).

Støtteordningen er sektornøytral. Det skal likevel ikke gis støtte til kull- og tekstilsektoren. For regionalstøtte er i tillegg følgende sektorer unntatt: stål, skipsbygging, transport samt tilhørende infrastruktur, og innen energiproduksjon, -distribusjon og -infrastruktur, jf. art. 13 og art. 2.43-45. I tillegg er det egne regler for støtte til bearbeide landbruksprodukter (jf. art. 1.3 b) og c).

Det skal ikke gis støtte til foretak i vanskeligheter (jf. art. 1.4 c). For «foretak i vanskeligheter» gjelder definisjon jf. art. 2.18 a)-e) og ESAs retningslinjer for støtte til foretak i vanskeligheter. Dersom det er

fattet vedtak om at et foretak skal betale tilbake ulovlig mottatt støtte, kan ikke foretaket få ny støtte før den ulovlige støtten er tilbakebetalt (jf. art. 1.4 a).

Støtte under KNF kan gis til små, mellomstore og store bedrifter. For små og mellomstore bedrifter gjelder SMB-definisjon, jf. GBERs vedlegg I.

Regionalstøtte skal kun gis i virkeområdet for distriktsrettet investeringsstøtte, jf. art. 2.27. Dette er nedfelt i forskrift.

Form for støtte, støtteberettigede kostnader, støtteintensitet og terskelverdier (art. 2, 4, 5, 7, 14, 17, 18, 19, 22)

Støtte under KNF kan kun gis som tilskudd og det er dermed mulig å beregne eksakt bruttotilskuddekvalivalent før støtten tildeles, uten noen form for risiko. Støtten er således i tråd med art. 5. Det er ikke åpning for å gi driftstøtte under KNF. Dette følger av forskrift.

Tabell 1 - Oversikt over støtteberettigede kostnader og støtteintensitet

Støtteberettigede kostnader	Stor	Medium	Liten	GBER artikkel
Regional investeringsstøtte	15 pst.	25 pst.	35 pst.	Art. 14
Investeringsstøtte til SMBer	0 pst.	10 pst.	20 pst.	Art. 17
Støtte til rådgivningstjenester i SMBer	0 pst.	50 pst.	50 pst.	Art. 18
Støtte til SMBers deltaking på messer	0 pst.	50 pst.	50 pst.	Art. 19
Støtte til nyetablerte foretak (etableringsstøtte)	Se tabell 2			Art. 22

Søker skal oppgi hvilket beløp det søkes om støtte om og gi informasjon om budsjett. Støtte skal beregnes ihht. art. 7.

Tabell 2 - Oversikt over støtteberettigede kostnader og meldingsterskler

Støtteberettigede kostnader	Meldingsterskel	GBER artikkel
Regional investeringsstøtte	Opp til 50 mill. euro. Mellom 50-100 euro halveres støttesatsen jf. tabell 1.	Art. 4.1a) og art. 2.20
Investeringsstøtte til SMBer	7,5 mill. euro per foretak og per investeringsprosjekt	Art. 4.1c)
Støtte til rådgivningstjenester i SMBer	2 mill. euro per foretak og per prosjekt	Art. 4.1d)
Støtte til SMBers deltaking på messer	2 mill. euro per foretak og per år	Art. 4.1.e)
Støtte til nyetablerte foretak (etableringsstøtte)	400 000 euro, 600 000 euro i det distriktpolitiske virkeområdet. For små og innovative foretak kan beløpene doubles.	Art. 22.3-5

Det er ikke satt noen øvre beløpsgrense for støtte under KNF, men støtte kan ikke overstige meldingstersklene i tabell 2. Evaluering av KNF viser at tilskudd i gjennomsnitt har ligget på under 50 000 kr og at tilskuddet har dekket under 50 pst. av prosjektkostnaden, ofte under 20% ([Rambøll 2012](#)).

Incentiveeffekt (art. 6)

Det er nedfelt i forskrift krav om at støttemottager må søke om støtten før aktiviteten settes i gang. Tilskuddet skal kun dekke kostnader som er nødvendige for å realisere tiltaket. I vurderingen av hva som er direkte tilknyttet realiseringen, skal forvalter blant annet legge vekt på hva som er nødvendige utgifter for å realisere formålet med tilskuddet. Tilskuddet må kun dekke kostnader som er støtteberettigede under de ulike artiklene i tabell 1 og 2. Tilskudd skal bidra til økt aktivitet, sysselsetting og verdiskaping. Tilskuddet skal ha effekt utover å opprettholde et tilbud.

Kumulering (art. 8)

Støttemottaker må informere forvalter om tidligere mottatt offentlig støtte i søknaden. Hvis støttemottager tidligere har mottatt støtte under GBER eller bagatellmessig støtte til de samme støtteberettigede

kostnadene, må tildelingene samlet sett ikke overskride beløpsgrensene og støtteintensiteten som GBER setter. Dette sikrer at reglene for kumulering blir overholdt.

Offentliggjøring og informasjon (art. 9)

Midlertidig forskrift om tilskudd til kommunale næringsfond som følge av covid 19-utbruddet og Forskrift om Kommunal- og moderniseringsdepartementets distrikts- og regionalpolitiske tilskuddsposter forvaltet av fylkeskommunene publiseres på Lovdata. Støttegiver skal kunngjøre alle støtteordninger på regionalforvaltning.no.

Støttegiver skal registrere ev. tildelinger over 500 000 euro i det nasjonale registeret ([Brønnøysundregistrene](#)).

Beskrivelse av hvordan de spesielle vilkårene i gruppeunntakets tredje kapittel er overholdt

Regional investeringsstøtte (art. 14)

Regionalstøtte skal kun gis innenfor virkeområdet for distriktsrettet investeringsstøtte. Dette er regulert av Forskrift om virkeområdet for distriktsrettet investeringsstøtte og regional transportstøtte. Denne forskriften regulerer også støttesatser og hva det kan gis støtte til, og er ihht. art. 14.2 og 14.4.a).

Det er ikke anledning til å gi regional driftsstøtte under KNF (art. 15).

Støtte til SMB-er (art. 17, 18, 19)

Det kan gis investeringsstøtte til SMBer til kostnadene for materielle og immaterielle eiendeler ihht. art. 17.2a).

Støtte til rådgivningstjenester kan gis til eksterne rådgivningstjenester. Tjenestene må ikke være virksomhet som utøves løpende eller periodisk og som relaterer seg til ordinære driftsutgifter.

Støtte til deltagelse på messer kan dekke kostnader knyttet til leie, oppsetting og drift av oppstillingsplass.

Støtten skal være ihht. støtteintensitet og terskelverdier i tabell 1 og 2 ovenfor.

Støtte til nyetablerte foretak (art. 22)

Støtte kan gis til foretak som ikke er børsnoterte opp til fem år etter deres registrering, som ennå ikke har utbetalt overskudd og ikke er opprettet gjennom fusjon. Etableringsstøtte kan kun gis i form av tilskudd.

Evalueringsplan (art. 1.2a)

Ordnningen med KNF har et budsjett på 600 mill. kroner for 2020 og er en engangsbevilgning. Det er derfor ikke behov for noen evalueringsplan for arbeidet.

Vedlegg 1 Fylkesfordeling av rammene til kommunale næringsfond¹

Fylke	Mill. kroner
Viken	61,4
Oslo	34,7
Innlandet	65,6
Vestfold og Telemark	40,4
Agder	34,8
Rogaland	32,2
Vestland	75,3
Møre og Romsdal	42,1
Trøndelag	64,3
Nordland	74,8
Troms og Finnmark	74,4
Totalt	600,0

¹ Tilskuddet skal gå uavkortet videre til kommunene.